

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/363/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208588
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2214208588.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpený splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: K. D., narodený XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XX, B., o zaplatenie 847,36 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 12C/330/2014-67 zo dňa 21.9.2015, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaný **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh (žalobu) zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 52 ods. 1, § 879j, § 54 ods. 1, § 524 ods. 1, 2, § 100, § 101, § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalovaný podal žiadosť o vydanie súkromnej kreditnej karty VISA dňa 8.6.2010 bez konkrétnych údajov k úveru, na ktorej právny predchodca žalobcu uviedol súhlas s dopísaním úverového rámca v sume 650 eur bez ďalšieho s odkazom na Obchodné podmienky banky. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 19.11.2013 postupca - Tatra banka, a. s. postúpil na postupníka - žalobcu okrem iných aj pohľadávku vedenú voči žalovanému zo zmluvy č. úveru 200----246 vo výške celkom 847,36 eur. Podľa výpisov z účtu posledný pohyb na účte bol zo strany žalovaného vykonaný dňa 26.6.2010 výberom z bankomatu 100 eur, následne bol účet zaťažovaný len poplatkami a sankčným úrokom. Iné dokumenty k preukázaniu nároku predložené neboli.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že v danom prípade musel vziať do úvahy citované ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou, s prihliadnutím zároveň na ustanovenie § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť dňom 1.5.2014 a právne predpisy (ktorých súčasťou sú) nemajú prechodné ustanovenia. Preto sa od ich účinnosti vzťahujú aj na právne vzťahy založené

pred týmto dňom. Žalovaný nárok žalobcu ani po skutkovej (vecnej), ani po právnej stránke, nesporeoval. Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva pre nedostatok údajov o úvere - okrem výšky úverového rámca neobsahuje vôbec žiadne údaje, nie je platná, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktorého vydania sa mohol žalobca, resp. jeho právny predchodca domáhať dňom, kedy k čerpaniu prostriedkov došlo, čo sa naposledy stalo výberom 26.6.2010, premlčacia lehota uplynula najneskôr dňom 26.6.2012. Žaloba tak nebola podaná dôvodne. Na základe uvedeného je dlh žalovaného v celom rozsahu premlčaný a preto súd prvej inštancie žalobu zamietol. Súd prvej inštancie úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ju neuplatnil.

5. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal písomne prostredníctvom svojho splnomocnenca odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatku zistenia skutkového stavu, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 Občianskeho súdneho poriadku zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že na daný prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo strán je spotrebiteľ. Žalobca nemôže súhlasiť s tým, aby súd prvej inštancie v danom prípade postupoval v zmysle ustanovenia § 5b ZoOS, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1.5.2014. Žalobca zastáva názor, že aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvenej v čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1. Dodatočného protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava v Slovenskej republike do 30.4.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b ZoOS, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku, a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty. Ústava SR priznáva každému z účastníkov súdneho konania rovnaké postavenie. Odhliadnuc od skutočnosti, že možnosť zbaviť sa dlhu vznesením námietky premlčania už sama o sebe znamená zásah do majetkových práv a zásad dobrých mravov, prijatím § 5b ZoOS zákonodarca zašiel ešte ďalej a uložil súdom a iným orgánom povinnosť vyhľadávať dôvody, pre ktoré by mohol nárok veriteľa zamietnuť, či pre ktoré by nemusel priznať veriteľom uplatnený nárok v plnej výške a skúmať dôkazy v tomto svetle, čím zákonodarca de facto legalizoval postavenie súdu ako advokáta dlžníka. Porušil tým Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami garantované právo prístupu k nestrannému súdu a narušil tiež zásadu rovnosti účastníkov konania a nestrannosti súdu, ktorá sa v civilnom procese prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd. Žalobca má za to, že priamym aplikovaním § 5b ZoOS súd prvej inštancie tiež porušil zásadu stanovenú v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR. Navyše vzniká reálna hrozba, že súd prvej inštancie tak spôsobil žalobcovi škodu. S poukazom na to, že žalobca si v konaní uplatnil nárok žalobou dňa 28.4.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b ZoOS nadobudlo účinnosť až dňa 1.5.2014, žalobca nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu prvej inštancie a právnym posúdením veci. Žalobca v odvolaní poukázal na Nálezy ÚS SR PL ÚS. 16/95 z 24.5.1995, PL. ÚS. 36/95 z 3.3.1996, III. ÚS 348/06-42 z 8.3.2011.

6. Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

7. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, § 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a 202 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c), f) v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, ktoré majú ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. g), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. V konaní do 30.6.2016 vystupovalo ako vedľajší účastník na strane žalobcu združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, a to podľa ustanovenia § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Ako už bolo konštatované, odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Vzhľadom na to, že predošlý inštitút vedľajšieho účasti upravený v Občianskom súdnom poriadku bol nahradený inštitútom intervencie, ktorý je upravený v ustanoveniach § 81 a nasl. Civilného sporového poriadku, pričom združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV už nespĺňa zákonné podmienky na to, aby v konaní mohlo vystupovať ako intervenient, nakoľko na jeho strane nie je daný právny záujem na výsledku konania, s účinnosťou od 1.7.2016 ex lege sa už predmetného konania nezúčastňuje, a to bez toho, aby bolo potrebné o tom rozhodovať.

10. Predmetom konania je nárok na zaplatenie sumy 847,36 eur s príslušenstvom. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie právne správne posúdil jeho nárok.

11. Podanou žalobou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 847,36 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 847,36 eur od 20.11.2013 do zaplatenia. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu premlčania uplatneného nároku, keď premlčanie záväzku vzniknutého z prečerpania peňažných prostriedkov na účte posúdil ex offo a podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobca nesúhlasil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, namietal, že súd prvej inštancie nemal pri premlčaní na daný prípad aplikovať ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/199 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, keďže jeho aplikáciou narušil princípy právneho štátu, porušil zákaz diskriminácie, porušil ochranu pred svojvoľným zásahom štátne moci, narušil právo na majetok a ochranu vlastníckeho práva, porušil právo na prístup k nezávislému a nestrannému súdu, porušil zásadu rovnosti účastníkov (strán). Podstatnou spornou otázkou tak je, či súd prvej inštancie postupoval správne, keď v súdenom spore aplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o

ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/199 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

12. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

13. Predovšetkým súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou o vydaní súkromnej kreditnej karty VISA medzi právnou predchodkyňou žalobcu (Tatra banka, a.s.) a žalovaným ako spotrebiteľský, keďže táto zmluva spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy označujúce jej subjekty, a to spotrebiteľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti) a dodávateľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti), a to aj podľa právneho poriadku platného v čase jej uzavretia (§ 52 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2010).

14. Ochrana spotrebiteľa obsiahnutá aj v Občianskom zákonníku je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, z ekonomickej nerovnosti a neúmernosti zdrojov (vo veciach spotrebiteľského úveru je to spotrebiteľ, ktorý pre nedostatok finančných prostriedkov žiada úver u veriteľa, ktorý má úverovanie v predmete podnikania). Systém ochrany spotrebiteľa zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnomernom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska ako vyjednávacej sily, tak úrovne informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

15. I ten, kto ako spotrebiteľ uzavrel zmluvu o vydaní súkromnej kreditnej karty, na základe ktorej čerpal peňažné prostriedky poskytnuté bankou z účtu prostredníctvom platobnej karty, má právo na ochranu formou zákonných ustanovení prijatých na ochranu spotrebiteľa. Zmluvný vzťah strán bol uzavretý s právnym predchodcom žalobcu, ktorým bola Tatra banka, a.s. a na druhej strane vystupoval žalovaný ako fyzická osoba. Na strane dodávateľa tu vystupovala Tatra banka, a.s. zameraná na poskytovanie bankových, investičných a iných služieb, ktoré dodávala i fyzickým osobám (porovnaj výpis z obchodného registra na internete) a žalovaný vystupoval ako fyzická osoba, teda ako subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, predmetný kartový rámec bol pre jej osobnú potrebu, pričom žalobca iný účel poskytnutia úverového rámca nepreukázal.

16. U spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv (§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka), ako aj osobitnú úpravu uvedenú v príslušných ustanoveniach zmluvných typov.

17. Úprava spotrebiteľskej zmluvy potom tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákony o ochrane spotrebiteľa (najskôr zákon č. 634/1992 Zb., potom aktuálne platný zákon č. 250/2007 Z. z.). Na úrovni komunitárneho práva bolo

prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade definície nachádzajúcej sa v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka a ustanoveniach zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy) vychádzať z rozšíreného výkladu definície spotrebiteľskej zmluvy, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, t. j. kvalifikovať ako spotrebiteľskú zmluvu každú zmluvu, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie stupňa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach, aj definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobca sa domáhal svojho nároku voči žalovanému, ktorý je spotrebiteľom.

18. Na základe zákona č. 102/2014 Z. z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Podľa článku XIV. zákona č. 102/2014 Z. z. predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 1. mája 2014. V ustanovení § 29b zákona č. 102/2014 Z. z. boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.5.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona. Keďže zákonom č. 102/2014 Z. z. neobsahuje osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky ustanovenia § 5b posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy, je potrebné ho aplikovať na všetky súdené veci v čase rozhodovania (ide o tzv. režim okamžitej aplikovateľnosti, uplatňovanej pri procesných predpisoch). Právny názor, podľa ktorého by sa v danom prípade mohlo jednať o neprípustnú retroaktivitu účinkov novelizovaného zákona č. 250/2007 Z. z. a tým súvisiaceho zásahu do právnej istoty účastníkov tohto vzťahu, nie je správny.

19. Právna teória i prax činí rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že lex posterior ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti legis prioris, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti legis prioris nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity „nový zákon“ síce nezakladá právne následky pre minulosť, ale buď zvyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchá výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené (sťažovaná výlučnosť). Nepravé spätné pôsobenie zákona len znamená, že nový zákon zachytáva (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti, alebo že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

20. Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t. j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita).

Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktne obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravej retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

21. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, teda pokiaľ súd prvej inštancie rozhodoval o nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. účinnou od 1.5.2014), bol oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t. j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky (vyplývajúce zo zmluvy o vydaní a používaní bankovej platobnej karty) sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Z uvedeného je potom zrejmé, že súd prvej inštancie správne na premlčanie nároku žalobcu v tomto konaní prihliadal; na základe princípu nepravej retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

22. Odvolací súd sa tak stotožnil s aplikáciou ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v súdnej veci, zakotvujúceho povinnosť súdu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na premlčanie uplatneného práva (prípadne či nie je daná iná zákonná prekážka, ktorá by neumožňovala nárok po práve priznať).

23. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zmluvy o vydaní súkromnej kreditnej karty VISA), v ktorej jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, bolo potrebné na daný prípad aplikovať občianskoprávnu úpravu premlčania, ktorá vzhľadom na dĺžku premlčacej doby, je pre žalovaného ako spotrebiteľa priaznivejšia (v porovnaní so štvorročnou premlčacou lehotou podľa Obchodného zákonníka). Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý môže byť prítomný tak v občianskoprávnych ako aj obchodnoprávnych vzťahoch. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t. j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Nemožno opomenúť ani ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútného obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, a preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Pravidlo prednostnej aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, bolo odobrené aj Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 z 19. júna 2013 konštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa, aj v aplikačnej praxi všeobecných súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.1.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 7.12.2016 sp. zn. 25Co/255/2016, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.6.2013 sp. zn. 6Co/218/2012).

24. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval nárok uplatnený žalobcom ako premlčaný, aplikujúc hmotnoprávne ustanovenie o premlčacej lehote podľa Občianskeho zákonníka. Za premlčané bolo

potrebné dôvodne považovať aj uplatnené príslušenstvo pohľadávky, teda úroky z omeškania (vedľajší úrokový záväzok), keďže sleduje jej osud (vedľajší záväzok, závisí čo do svojho vzniku, zániku, platnosti a spravidla aj obsahu od hlavného záväzku medzi veriteľom a dlžníkom), ktoré sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok. Pokiaľ teda bola žaloba podaná na súde prvej inštancie dňa 28.4.2014, správne súd prvej inštancie konštatoval, že bola podaná po uplynutí premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a žalobu preto v celom rozsahu zamietol, nakoľko premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať v dôsledku zániku vynúiteľnosti subjektívneho práva.

25. S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacou námietkou žalobcu, poukazujúcou na nemožnosť aplikovať na prejednávany prípad ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom). Rovnako vo svetle eurokonformného výkladu dotknutých právnych noriem nebolo možné sa stotožniť s odvolacím argumentom žalobcu. S poukazom na uvedené, odvolacia námietka žalobcu týkajúca sa aplikovania procesných zásad a princípov občianskeho súdneho konania, narušeniu princípov právneho štátu, porušeniu zákazu diskriminácie, porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci, narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho, porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu a porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania nemohla byť dôvodná.

26. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu žalobcu, že rozsudok súdu prvej inštancie napáda i z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu, tu považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že tento odvolací dôvod žalobca v odvolaní vôbec žiadnym spôsobom nezdôvodnil, obmedzil sa len na jeho konštatáciu, keď obsah odvolania smeruje len proti právnenému posúdeniu veci. Nakoľko žalobca žiadnym relevantným spôsobom nedostatočné zistenie skutkového stavu nespochybnil, nie je táto odvolacia námietka opodstatnená.

27. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania (osobitne odvolaním nenapadnutého), podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti vo výroku potvrdil.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

29. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).